

DOSSIER

SOUNDCHECK

In dit dossier duiken we in een thema dat elke uitbater herkent: geluid. Binnen CJT Labo onderzochten we hoe groepen omgaan met versterkt geluid, waarom het soms misloopt en welke rol uitbaters, groepen, burens en gemeenten daarin kunnen spelen. Uit dat traject groeide *Sound-*

check: een aanpak die jeugdgroepen met duidelijke afspraken en slimme visuele prikkels helpt om zelf bewuste keuzes te maken. In dit dossier lees je wat we leerden, hoe dit werd getest en hoe Soundcheck in jeugdverblijven gebruikt kan worden.

Soundcheck, da's slim omgaan met geluid!

Geluid hoort bij jeugdverblijven. (Jeugd)groepen zorgen voor leven in de brouwerij, plezier en onvergetelijke momenten. Maar wanneer activiteiten met versterkt geluid te luid worden of te lang duren, kan dat voor overlast zorgen. Groepen kunnen elkaar ook snel opvolgen. Waar de ene groep stopt met zingen rond het kampvuur, begint de volgende aan het oefenen van de kampdans. Dat zorgt voor een aaneenschakeling van geluid, doorgaans goed bedoeld, maar soms toch belastend voor de burens. Dat zet druk op een uitbating en op de mensen die erachter staan. Als gevolg riskeren groepen financiële sancties, strengere regels, weigering van boekingen ... In het ergste geval kan overlast zelfs leiden tot de sluiting van jeugdverblijven. Dat pakken we aan met Soundcheck.

Soundcheck vertrekt vanuit de overtuiging dat we bewust, zorgzaam en slim met geluid kunnen omgaan. Soundcheck draait niet om 'stil zijn'. Kinderen en jongeren komen naar jeugdverblijven en kampeerterreinen om plezier te maken. **Zingen, lachen en spelen hoort erbij**, maar het is niet nodig om voortdurend versterkte muziek af te spelen. Wanneer een groep er wél voor kiest om versterkt geluid te gebruiken, kan dat onder duidelijke afspraken: **doe de Soundcheck!**

We geloven dat (jeugd)groepen in staat zijn om hun gedrag **zelf te reguleren** wanneer ze daar de juiste handvaten voor krijgen. Daarom krijgen groepen met Soundcheck meerdere mogelijkheden en stimulansen om bewuste keuzes te maken. Via duidelijke afspraken, zichtbare reminders en eenvoudige checkmethoden worden ze ondersteund om slim met hun geluid op om te springen.

We kiezen daarbij bewust voor **nudging** strategieën zoals herhaling en vereenvoudiging: kleine, doordachte prikkels die groepen een duwtje in de goeie richting geven. Omdat geen enkel jeugdverblijf en geen enkele groep hetzelfde is, werken we met

een combinatie van tools. Niet elke tool werkt overal, maar samen versterken ze elkaar en vergroten ze het effect.

Soundcheck brengt een **positief en verbindend verhaal**. We vertrekken niet vanuit dreiging, maar vanuit gedeelde afspraken en wederzijds respect. We zeggen wat wél kan en hoe het samen kan lukken.

We creëren proactief **dialogoog en begrip** tussen (jeugd)groepen, uitbaters en omgeving, want jeugdverblijven leuk en leefbaar houden voor iedereen is een **gedeelde verantwoordelijkheid**. Daarom zetten we sterk in op een gezamenlijke aanpak met het jeugdwerk.

Een sterk begin maakt het verschil. Daarom geloven we in de waarde van een **goed onthaal**. Tijd nemen om afspraken toe te lichten, verwachtingen af te stemmen en context te geven, creëert duidelijkheid en wederzijds respect. Het is een investering die loont en de basis legt voor gedragen afspraken tijdens het hele verblijf.

We geven graag **kansen** aan (jeugd)groepen en sturen eerst bij voor we sanctioneren. Tegelijk is Soundcheck realistisch. Wanneer het een groep ondanks ondersteuning en reminders niet lukt om de afspraken na te leven, dan treedt een **duidelijk en consequent opvolgsysteem** in werking. Meldingen en klachten worden opgevolgd.

Soundcheck tijdens een verblijf is geen extra taak, maar een **gewoonte**. Door van bij de start even stil te staan bij afspraken over volume, tijdstip en omgeving, wordt bewust omgaan met versterkt geluid een reflex. Zo zorgen we er samen voor dat enthousiasme geen overlast wordt, burens betrokken blijven, oren van kinderen en jongeren niet overbelast raken en kampen en weekends ook in de toekomst kunnen doorgaan.

Van uitdaging naar oplossing

CJT LABO

Omdat we de impact van versterkt geluid niet wilden laten vastlopen in regels en discussies, gingen we binnen CJT Labo een jaar lang met een tiental geëngageerde uitbaters aan de slag. Onder begeleiding van service design bureau Twisted Studio onderzochten we hoe we geluidsoverlast kunnen reduceren met nudging.

Samen zochten we naar een oplossing die werkt in de praktijk. Iets dat eenvoudig te gebruiken is voor jeugdgroepen en tegelijk haalbaar blijft voor uitbaters. Het doel was duidelijk: minder hinder voor de omgeving, zonder het plezier van jongeren weg te nemen.

Hieruit groeide Soundcheck: een aanpak die (jeugd)groepen met duidelijke afspraken en visuele prikkels helpt om bewust om te gaan met versterkt geluid.

ONDERZOEK

Voor we met ontwikkeling van ideeën konden starten, gingen we op onderzoek uit. We gingen grasduinen in beleid, onderzoek, rapporten, analyses, verslagen ... We hadden ook 33 gesprekken met 55 mensen (koepelorganisaties, groepsleiding, bureaus, burgemeesters, wijkagenten en een expert nudging). En daarnaast deden we ook vier online bevragingen, waarmee we 81 respondenten bereikten.

Op onze website cjt.be/soundcheck proces kan je meer lezen over het onderzoeksproces, zoals de opvallende oorzaken van geluidsoverlast en de vele inzichten die we hanteerden als basis voor het ontwikkelen van een oplossing. Hieronder delen we de voornaamste:

- Onrealistische, onduidelijke of onnodige regels leiden tot frustratie, weerstand en een gevoel van onrechtvaardigheid bij groepen. Dit resulteert in het niet naleven van de afspraken en een verslechtering van de relatie. We hebben nood aan een duidelijke, gedeelde norm rond geluidsover-

last: wanneer wordt geluidsimpact overlast?

- De uitdaging ligt niet alleen in het omgaan met geluidsoverlast, maar ook in het verbeteren van de communicatie. Communicatie die aansluit bij de belevingswereld van jongeren is noodzakelijk om effectief te communiceren en conflicten te voorkomen.
- Meetbaarheid van impact is cruciaal: is het oké? Is het al overlast? Geluidsimpact wordt meestal niet systematisch of objectief gemeten waardoor escalatie en overlast ongemerkt kan gebeuren.
- Groepen zien de impact op de eigen groep, niet de impact op de omgeving. Ze zien bijvoorbeeld de spanningen binnen de eigen groep, de interne ruzies die veroorzaakt worden door enkelen van de groep die afspraken niet naleven. Als het misloopt, weten ze ook dat ze mogelijks niet meer naar dezelfde locatie zullen kunnen terugkeren. Groepen zijn zich vaak niet bewust van de bredere gevolgen van hun gedrag en wat de impact is op de uitbating, de mensen achter de uitbating, de bureaus ...

Soundcheck kwam tot stand dankzij uitbaters van Bivakhuis Itegemeem, Chiro Mol Rauw, De Blijde Alpaca, De Kievit, de KSA-hemen, Hoge Duin, Het Rokken, Jeugdparc Hoogland, Kamphuis Judocus, Sloerodoe, Ten Berg, 't Heuvelken en service design bureau Twisted Studio.

- Er is een kloof in perceptie van geluids-overlast. De intensiteit, het tijdstip, de duur, het onvoorspelbare, de bas of zelfs de muziekstijl ... Wat voor de ene persoon overlast betekent, is niet hetzelfde als voor iemand anders. Wel wordt geluid na 22 uur vrijwel unaniem als overlast ervaren, terwijl overdag meer verdraagzaamheid wordt verwacht.
- Muziek vervult bij (jeugd)groepen verschillende rollen: functioneel voor leden, sfeerbepalend voor leiding en een middel om het groepsgevoel te versterken. Het is belangrijk dat we dit positief verbindend aspect van muziek erkennen.
- Groepen en burens wijzen naar elkaar als oorzaak van het probleem, maar het reduceren van overlast moet een samenspel zijn van zowel een gedragsaanpassing door groepen als meer verdraagzaamheid van de omgeving.
- Persoonlijk contact en het menselijk maken van burens en uitbaters kunnen helpen om regels beter te volgen en meer wederzijds begrip te creëren.

WETGEVING

Binnen de wetgeving rond geluid kunnen we voornamelijk twee normen onderscheiden: geluidsnormen en omgevingsnormen.

Geluidsnormen gaan over de muziekactiviteit zelf en beschermen aanwezigen tegen gehoorschade. Voor elektronisch versterkte muziek in een openbare inrichting

geldt volgens VLAREM een maximum van 85 dB(A) LAeq over 15 minuten. Die meting gebeurt op de plaats waar het publiek het geluid ontvangt.

Omgevingsnormen hebben een ander doel. Ze willen hinder voor omwonenden beperken. In het Strafwetboek (art. 561) staat dat je geen nachtgerucht of nachtrumoer mag veroorzaken dat de rust van inwoners kan verstoren. Gemeentelijke politiereglementen nemen die regel over en bepalen meestal dat er tussen 22 uur en 7 uur geen nachtlawaai mag zijn. Wie de nachtrust verstoort, riskeert een GAS-boete.

Daarnaast speelt ook het burgerlijk wetboek een rol. Dat stelt dat mensen recht hebben op het gebruik en genot van hun eigendom. Daarbij moeten ze het evenwicht met hun burens respecteren. Hinder die de normale ongemakken van het samenleven overstijgt en die aan iemand kan worden toegerekend, kan dus een probleem zijn. Om te beoordelen of hinder bovenmatig is, wordt gekeken naar de concrete situatie. Het tijdstip, de frequentie en de intensiteit van het geluid spelen mee. Ook het moment waarop een plek in gebruik werd genomen en de publieke bestemming van het gebouw kunnen een rol spelen.

TESTFASE

Van 1 juli tot en met 31 oktober 2025 konden groepen met Soundcheck in aanraking komen in een tiental jeugdverblijven, verspreid over Vlaanderen. Met de testmaterialen hebben we ongeveer 100 groepen bereikt.

Wat viel ons op bij de testfase?

- Soundcheck vraagt enige tijdsinvestering van uitbaters, maar die loont: er wordt minder geluidsoverlast ervaren en er zijn minder discussies.
- De eenvoudige afspraken zorgen voor duidelijkheid over wat wel/niet mag.
- Herhaling en het hanteren van dezelfde look zorgt voor herkenbaarheid.
- Soundcheck maakt het makkelijker om het gesprek aan te gaan. Er is meer dialoog.
- De nadruk op de afspraken door deze te laten opvallen en te herhalen geeft groepen het gevoel dat het belangrijk is.
- Een professionele uitstraling zorgt ervoor dat het serieus wordt genomen.
- Door in te zetten op gedragenheid binnen de sector hebben uitbaters het gevoel dat ze er niet alleen voor staan.
- Burens zien dat de problemen worden aangepakt en voelen zich meer gehoord.
- Soundcheck heeft op sommige groepen minder vat. Een duidelijk en consequent opvolgsysteem is dus nodig voor als het toch misloopt.

Tijdens ons proces hebben we regelmatig onze ideeën afgetoetst bij uitbaters, jeugdwerk en burens.

Toolbox

Met Soundcheck krijgen uitbaters handvaten om afspraken te maken met jeugdgroepen, overlast te vermijden en het draagvlak bij burens te versterken. Om Soundcheck te laten slagen, zijn sommige tools noodzakelijk. Dit zijn vaste onderdelen van Soundcheck. Daarnaast zijn er enkele optionele tools. Deze versterken jouw afsprakenkader, maken deel uit van het gesprek tussen jou en de groep en bieden de groep extra ondersteuning om zichzelf te reguleren. Niet elke tool is bruikbaar op elk domein. En niet elke tool past bij elke groep. Daarom kies je best voor een combinatie van tools, die elkaar versterken en het effect vergroten.

AFSPRAKENKADER

Een helder en eenvoudig afsprakenkader vormt de basis van Soundcheck en is daarom een vast onderdeel van de toolbox. We bouwen dit kader op met twee eenvoudige assen:

- Tijdstip: overdag en 's avonds
- Ruimte: binnen en buiten

Ochtendtijdstip

Het is wettelijk verboden om, veelal tussen 22 en 7 uur, de nachtrust van bewoners te verstoren. Geluid vóór 7 uur toelaten is dus niet mogelijk, maar je kan er wel voor kiezen om geluid pas vanaf een later tijdstip toe te laten. Zeker in weekends, op feestdagen en vakantiedagen zijn sommige burens extra gevoelig aan geluid op een vroeg tijdstip. Stem dit tijdstip dus zeker af op jouw burens.

Uiteraard is het ook mogelijk om versterkt geluid op je domein helemaal te verbieden. Dit zou echter de allerlaatste maatregel moeten zijn om de leefbaarheid van je uitbating te bewaren en we moedigen je aan om eerst mildere afspraken te proberen. Binnen de testperiode zagen we een uitbater een totaalverbod op versterkt geluid succesvol terugschakelen naar een afsprakenkader dat versterkt geluid wel mogelijk maakt, mits Soundcheck.

Versterkt geluid alleen als het nodig is

Soms helpt het om duidelijk af te spreken dat versterkt geluid alleen gebruikt wordt als dat functioneel is voor een activiteit. Met functioneel bedoelen we het tijdelijk en doelgericht inzetten van een geluidsinstallatie ter ondersteuning van een concrete activiteit. Denk aan een verzamellied, een kampdans, een toonmoment, een spel of een korte mededeling. Doorlopende achtergrondmuziek op het terrein hoort daar niet bij. Deze afspraak is vooral nuttig als je burens gevoelig zijn voor voortdurend geluid of als je onnodig gebruik van muziek wil vermijden.

Binnen versus buiten

Versterkt geluid binnen geeft niet altijd overlast. In een goed geïsoleerd gebouw blijft geluid vaak binnen. Toch check je best eerst wat er hoorbaar is met ramen en deuren dicht. Je kan kiezen voor dezelfde regels als buiten, maar je kan ook aparte afspraken maken. Dat is bijvoorbeeld logisch als je gebouw goed geïsoleerd is, als je een eigen installatie aanbiedt, als je met een decibelmeter werkt of als geluid binnen gewoon minder impact heeft op de omgeving.

	BUITEN	BINNEN
08:00 - 22:00	<p>Versterkt geluid is mogelijk, maar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enkel functioneel, niet continu • in de afgesproken geluidszone • in de afgesproken geluidsrichting • doe de soundcheck <p>Uitzonderingen in overleg met uitbater</p>	<p>Versterkt geluid toegestaan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ramen en deuren gesloten • Soundcheck bij aanvang en op relevante momenten
22:00 - 08:00	<p>Geluidsintensieve activiteiten (kampvuur, nachtspel ...) enkel in overleg met uitbater</p>	

WELKOM! Jullie zorgen voor leven in de brouwerij, plezier en onvergetelijke momenten. Maar... Jullie zijn niet de enigen. Groepen kunnen elkaar snel opvolgen. Dat zorgt voor een opeenstapeling van geluid, goed bedoeld, maar soms toch belastend voor onze burens.

MAAK JE GEBRUIK VAN VERSTERKT GELUID? DAT KAN, MAAR DOE DE SOUNDCHECK!

SCAN VOOR MEER INFO

Versterkt geluid is elk geluid dat luider gemaakt wordt met behulp van elektronische apparatuur. Meer info op www.kampars.be/~/soundcheck of via de QR-code

Voorbeeld afsprakenkader

Ga na: is geluid binnen nog hoorbaar buiten als ramen en deuren dicht zijn? Vanaf wanneer? Maakt de keuze van de ruimte verschil? Speelt de richting van de box een rol?

Buiten na 22 uur

Buiten gelden meestal strengere afspraken om de nachtrust van bewoners niet te verstoren. Zo kan je bijvoorbeeld verwachten dat de groep met jou overlegt, op voorhand luide nachtactiviteiten registreert of de burens zelf inlicht (zie luik rond burens). Het is ook mogelijk dat je vraagt om kampvuurmomenten in te plannen op vaste dagen (bijvoorbeeld op de vijfde of tiende kampdag) om voorspelbaarheid te creëren bij burens. Ook vanuit je gemeente kunnen er specifieke afspraken gelden.

Binnen na 22 uur

Doorgaans kan (versterkt) geluid binnen, op voorwaarde dat ramen en deuren gesloten zijn en een soundcheck bij aanvang en op relevante momenten gebeurt. Die herhaling op relevante momenten raden we aan, want er is altijd wel een enthousiasmering die de volumeknop tussendoor soms wat bijdraait. Maar ook de wind kan het geluid beïnvloeden. Het is mogelijk dat je het gebruik van versterkt geluid binnen nog meer aanstuurt met versterkende tools.

COMMUNICEER JE AFSPRAKEN

Herhaling werkt. Groepen horen afspraken best op meerdere momenten. De persoon die boekt, is niet altijd dezelfde als de persoon die aanwezig is tijdens het verblijf. Daarom is het belangrijk om je geluidsafspraken op verschillende momenten te herhalen in de klantenreis (customer journey). Met klantenreis wordt bedoeld: alle contactmomenten en ervaringen die een groep doorloopt, startend vóór de boeking en lopend tot na het verblijf.

Voor en bij boeking

Een groep komt al met jouw afsprakenkader in aanraking voor en tijdens het maken van een boeking. Jouw geluidsafspraken zijn bijvoorbeeld raadpleegbaar op Kampas.

Voor aankomst

Ten laatste een tweetal weken voor aankomst neem je contact op met de groep in functie van een vlotte check-in en belangrijke afspraken. Het is belangrijk om tijdens dit moment jouw afsprakenkader opnieuw te communiceren. Dit kan via diverse kanalen gebeuren.

Bewust lichten we de geluidsafspraken uit het huishoudelijk reglement om – minstens voor het komende jaar – extra nadruk op Soundcheck te leggen. Een verwijzing naar jouw geluidsafspraken is daarnaast terug te vinden in een clause in jouw huishoudelijk reglement. In de toolbox kan je daarvan een voorbeeld terugvinden.

Onthaal bij aankomst

Neem tijd om afspraken toe te lichten en context te geven. Bij voorkeur gebeurt dit onthaal fysiek, met een rondleiding op het domein.

Kan het onthaal niet fysiek gebeuren, raden we aan om op een alternatieve manier een persoonlijk onthaal te voorzien. Zo kunnen groepen bij aankomst bijvoorbeeld na het scannen van een qr-code een onthaalfilmpje te zien krijgen.

Ondertekening

Om jouw afsprakenkader kracht bij te zetten, kan je de groep vragen om bij aankomst het afsprakenkader te laten ondertekenen. Binnen de toolbox bestaat hiervoor een (optionele) tool.

TIP denk erover na wie precies je dit wil laten ondertekenen. Het heeft bijvoorbeeld weinig zin om dit te laten ondertekenen door een persoon die tijdens het verblijf niet aanwezig is.

VERSTERKENDE TOOLS

Extra tools versterken jouw afsprakenkader, maken deel uit van het gesprek tussen jou en de groep en bieden de groep extra ondersteuning om zichzelf te reguleren.

Groepen sturen zichzelf makkelijker bij als ze op tijd merken dat het te luid wordt. Daarom raden we aan om minstens één vorm van zelfcheck te voorzien. Zonder directe feedback dreigt geluid te escaleren tot overlast.

Checkpoints

Dit zijn één of meerdere fysieke checkpoints op je terrein die groepen helpen om het geluidsniveau zelf te checken, zonder de aanwezigheid van een decibelmeter. Deze tool bestaat uit een duurzame dibondplaat met boorgaten zodat je deze makkelijk kan ophangen rond een boom, aan een hek, aan een paaltje ... De checkpoints installeer je op strategische plaatsen, bijvoorbeeld dicht bij een buur of de straat.

TIP laat de groep bij aankomst een checkpoint uitproberen. Zo horen ze meteen het verschil.

Een testgroep vertelt: "Het zelf moeten toepassen heeft een grote impact. We zijn zelf gaan luisteren en we hoorden het verschil. Ook de richting van het geluid speelt een rol."

Vakantiedomein Hoge Duin gebruikt bij het bivakhuis decibel-meters als onderdeel van een heldere geluidspolicy. Ze plaatsten recent ook een geluidsmuur.

Decibelmeter

Een decibelmeter geeft uiteraard ook directe feedback over het geluidsniveau. Dit kan helpen om geluid objectiever op te volgen en tijdig bij te sturen. Ons advies:

- Hang de meter op een zichtbare, logische plaats, namelijk waar de groep (of leiding) zich vaak bevindt. Hang deze ook op een veilige plaats en zorg dat de meter niet makkelijk neer te halen is.
- Groepen hebben geen boodschap aan decibelaantallen zonder hierover de nodige context te krijgen. Wat zeggen die getallen? Wat is (te) luid?
- Een meter die metingen registreert en bijhoudt wanneer een groep te luid is, bijvoorbeeld gedurende minimaal 4 minuten, kan discussies vermijden. Het is goed om hierbij minstens de VLAREM-regelgeving te hanteren (zie luik rond wetgeving).
- Het is ook interessant als de meter jou een melding stuurt wanneer een groep gedurende minimaal 15 minuten te luid is. Zo kan je de groep tijdig bijsturen.

Meters die registreren en melding maken, zijn vaak duur. CJT onderzoekt de mogelijkheden van een budgetvriendelijk systeem.

Eigen installatie

Je kan ervoor kiezen om zelf een geluidsinstallatie aan te bieden, eventueel met een geluidsbegrenzer of waarbij de boxen in een vaste richting gepositioneerd zijn. Dat helpt om beter te sturen welk materiaal groepen op welke plek gebruiken en/of hoe luid het kan gaan.

Wat met muziekrechten? Als je als uitbater alleen een geluidsinstallatie ter beschikking stelt met plug & play, dus zonder zelf een muziekbron zoals radio aan te bieden, heb je geen licentie nodig. Als een groep tijdens hun verblijf muziek gebruikt op een manier waarvoor rechten verschuldigd zijn, dan is die groep daar zelf verantwoordelijk voor. Sinds 2020 wordt alles via Unisono geregeld: www.unisono.be.

Geluidszone

Het kan relevant zijn om op jouw domein buiten en/of binnen een geluidszone te maken waar versterkt geluid wél kan. Bijgevolg verwacht je dan dat groepen het op andere plekken rustig houden. Dit is nuttig als je op jouw domein duidelijk kan aangeven waar geluid het minst stoort.

Sommige domeinen hebben een geluidsmuur of -scherm (strategisch of toevallig) die een barrière vormt voor gevoelige burens door geluidsgolven te absorberen of reflecteren. Dat kan een eenvoudige muur of berm zijn. Maar in de zomer kunnen ook begroeide bomen en struiken een effectieve barrière vormen.

De tool bestaat uit een plattegrond die groepen toont waar de geluidszone zich bevindt. Bijkomend kunnen op de plattegrond extra elementen in beeld gebracht worden:

- waar (relevante) burens zich bevinden zodat groepen meer context krijgen over waarom bepaalde afspraken worden gemaakt;
- in welke richting boxen best geplaatst worden;
- waar soundcheckpoints te vinden zijn.

Aandachtspunt: hou de zones simpel, want geluid laat zich niet vangen in lijnen. Een geluidszone moet voor groepen makkelijk te begrijpen zijn. Is het moeilijk om duidelijk af te bakenen? Dan kan je de zone(s) extra visueel aanduiden, bijvoorbeeld met blauwe paaltjes.

Geluidsrichting

Op sommige domeinen maakt de richting van boxen echt een verschil, bijvoorbeeld als burens vooral aan één zijde van het terrein wonen. Dan loont het écht de moeite om groepen hun box naar een bepaalde richting te laten wijzen met hulp van een duidelijke richtingsaanwijzer.

Gebruik dit alleen als je zeker bent dat het op jouw domein werkt. Test de geluidsrichting eerst zelf. Maakt het werkelijk een verschil? Let op terugkaatsing of versterking van geluid via muren of andere materialen.

Als je werkt met een geluidszone, kan je op dezelfde plattegrond eenvoudig één (of meerdere) pijl(en) plaatsen. Zo blijven je afspraken gebundeld. We hebben echter tijdens het testen ervaren dat groepen voor geluidsrichting extra nudges kunnen gebruiken. Daarom is er in de toolbox ook een extra, optionele tool: een vloersticker en/of stencil. De vloersticker kan je binnen gewoon op de vloer kleven. Buiten kan je met hulp van een stencil met een (krijt)verfspuitbus of kwast een pijl op eender welke ondergrond, tegel of plaat maken. Je kan een groep de pijl ook zelf laten spuiten bij aankomst terwijl je meer context geeft ... perfecte ijsbreker!

Reminders

De werking is eenvoudig: we hangen stickers op opvallende, bewuste plekken die groepen op het juiste moment doen herinneren aan Soundcheck. Een boodschap die blijft kleven dus! In de toolbox kan je drie soorten terugvinden:

- Stopcontactstickers werken goed, ook bij mobiele boxen, omdat boxen en telefoons regelmatig moeten opladen.
- Raamstickers herinneren dat geluid binnen ook naar buiten draagt. Hang ze vooral in ruimtes waar leiding 's avonds blijft hangen.
- Campagnestickers kan je voor diverse doeleinden gebruiken. Zo kan de sticker deel uitmaken van je verhaal bij aankomst en kan je de groep vragen om de sticker op hun box te kleven.

BUREN

Veel jeugdverblijven en kampeerterreinen hebben burens in de directe of ruimere omgeving. Ook zij spelen een rol in het Soundcheckverhaal. Als burens merken dat je aandacht hebt voor geluid en hun leefomgeving, zorgt dat voor vertrouwen, duidelijkheid en minder frustraties. Daarom is het belangrijk om je afspraken af te stemmen op hun verwachtingen.

1. Investeer in contact

Een goede relatie met burens begint met kennismaken. Dat kan via een persoonlijk gesprek, een deur-aan-deurronde, een jaarlijkse drink of een ander verbindend moment. Zo leer je hun verwachtingen kennen en bouw je begrip op. Het is belangrijk dat je niet alleen contact zoekt wanneer er problemen zijn. Maak ook tijd voor kleine, alledaagse gesprekken. Zo zie je in de buurt meer dan enkel de klager en groeit er vertrouwen. Dat maakt het eenvoudiger om samen te zoeken naar oplossingen als er iets misloopt.

2. Maak je engagement zichtbaar

Toon dat je met Soundcheck werkt en licht je geluidsafspraken toe. Burens begrijpen dan dat je bewust omgaat met geluid en dat je groepen begeleidt. Transparantie verlaagt de kans op misverstanden.

3. Voorzie een duidelijk aanspreekpunt

Burens moeten weten bij wie ze terecht kunnen. Voorzie daarom één contactpersoon, met gsm-nummer en e-mailadres. Deel die gegevens bijvoorbeeld bij het begin van een werkjaar of een drukke vakantieperiode.

TIP met dichte burens kan een WhatsAppgroep handig zijn voor korte, praktische afstemming. In vakantieperiodes kan je, met toestemming, tijdelijk de verantwoordelijke van een groep toevoegen. Die kan zich kort voorstellen en melden wanneer er een kampvuur of avondactiviteit gepland is. Een WhatsApp-community kan dienen als rustig en overzichtelijk kanaal voor aankondigingen, zonder ruimte voor discussies. Zo'n community is een soort koepel die boven WhatsAppgroepen zit en waarin je als beheerder aankondigingen kan plaatsen.

4. Hou meldingen intern bij

Noteer wanneer je meldingen krijgt en wat je ermee doet. Zo volg je klachten ernstig op, zie je patronen en kan je tijdig bijsturen.

5. Bied voorspelbaarheid als dat nodig is

Sommige burens hebben extra nood aan voorspelbaarheid, zeker in vakantieperiodes. Activiteitenregistratie kan dan helpen. Er zijn meerdere mogelijkheden.

- Je kan groepen vragen om geluidsintensieve activiteiten buiten na 22 uur (kampvuur, nachtspel ...) vooraf te registreren. Jij bundelt deze info en communiceert die naar burens. Zo krijgen burens een overzicht van mogelijke drukke momenten. Hou er rekening mee dat groepen hun planning soms nog wijzigen. Soms volstaat het om enkel te melden welke groep wanneer komt. Als je gemeente of politiezone deze registratie ook verwacht, kan je met hen afstemmen om dubbel werk voor groepen te vermijden.
- Je kan groepen vragen om bij aankomst info aan burens te bezorgen. Groepen weten zo heel duidelijk wie én waar jouw burens zijn. Burens weten dan wie aanwezig is en welke activiteiten er mogelijk gepland staan. Bij veel burens of onpraktische situaties kan jij dit digitaal bezorgen.

Uitbaters aan het woord

KAMPHUIS JUDOCUS

Kamphuis Judocus ligt in het Waasland en is de vaste uitvalsbasis van Chiro Judocus Verrebroek. In de zomer wordt het kamphuis ook verhuurd als kampplaats, met een binnencapaciteit van ongeveer 45 personen en een aanpalend tententerrein. Het gebouw en het tententerrein worden altijd samen verhuurd. Paul Tusschans is al vele jaren drijvende kracht binnen de vzw en maakte deel uit van de projectgroep van CJT Labo.

Soundcheck ondersteunt ons verhaal. Groepen en burens zien dat het serieus is.

— Paul Tusschans
(Kamphuis Judocus)

Waarom ben je in het project gestapt?

Wij hadden al enkele jaren problemen met een nieuwe buur. Die dacht dat ze in natuurgebied kwam wonen, maar het is hier recreatiegebied. Bij een ochtendlied werd meteen de politie gebeld. Iedereen was dat beu. Binnen CJT Labo wilden we vooral horen hoe andere uitbaters met burens en klachten omgaan. We wilden onze blik verruimen.

Tijdens de onderzoeksfase heb je veel gesprekken gevoerd. Wat hebben die opgeleverd?

Ik ben gaan aanbellen in Prosperpolder en Kieldrecht. Overal hoorde ik hetzelfde: als ze weten wie ze kunnen bellen, zijn ze gerust. Daarom delen we voor de

zomer een blad uit met kampdata en een aanspreekpunt. Dat geeft gemoedsrust. Bij een klacht verifieer ik ook bij andere burens of zij hetzelfde ervaren. Zo kan je beter inschatten wat er echt aan de hand is.

Ook bij het hoofd van het interventieteam van Beveren ben ik geweest. Die zei letterlijk: niemand doet zoveel als jullie, maak je geen zorgen. Dat geeft vertrouwen. Je voelt dat wat je doet, gewaardeerd wordt.

Wat gebeurt er bij aankomst van een groep?

Jonge mensen van onze vzw verwelkomen de groep en de eerste avond komen er twee iets oudere mensen uitleg geven over geluid. Soms komt de wijkagent mee, dat maakt extra indruk. We zeggen dat we deze kampplaats willen houden, maar dat er klachten komen. We dreigen dus niet met straffen of politie, we nemen hen mee in ons verhaal. We stemmen het geluid samen af. We noteren ook de contactgegevens van de verantwoordelijke en sturen dat door naar het interventieteam. Dan weet de politie wie ze kunnen aanspreken.

Hoe stemmen jullie het geluid concreet af?

We hadden eerst een professionele decibelmeter, maar een eenvoudige app gaf hetzelfde resultaat. We laten de groep hun installatie opstarten en

een kampliedje spelen. De gsm staat op maximum. Daarna stellen we zo af dat je op drie meter van de box maximaal 85 dB(A) meet. We nemen foto's van de instellingen en sturen die door naar de politie. Simpel, maar effectief. En groepen appreciëren de duidelijkheid.

Zijn er nog andere afspraken die jullie maken?

De geluidsrichting is belangrijk. We tonen waar burens wonen en wie sneller kan klagen. Dat helpt om rekening mee te houden. Sinds Soundcheck adviseren we ook de locatie van het nachtspel. Afgelopen zomer was dat heel succesvol. Groepen denken bewuster na.

Waar zit voor jou de kracht van Soundcheck?

In het geheel. Soundcheck ondersteunt ons verhaal. We hebben een afsprakenkader, stickers boven stopcontacten en aan de elektriciteitskast van de tentenweide, advies over geluidsrichting, we stemmen het volume samen af en we informeren de burens. Het is één sluitend, geloofwaardig verhaal. Groepen en burens zien dat het serieus is.

HET ROKKEN

Op het domein van een hoeve uit 1717 in Roeselare ligt Het Rokken. De vroegere cichorei-ast werd er omgebouwd tot een sfeervolle plek waar jeugdgroepen kunnen verblijven. Samen met de schuur biedt het domein plaats aan 70 personen, met in de zomer extra ruimte voor 30 kampeersers. Uitbaters Kristof en Katleen ontvangen er al 27 jaar groepen en gingen ook met Soundcheck aan de slag. In dit interview vertelt Katleen hoe zij dat aanpakken.

Jullie stapten meteen mee in het project?

Ja, omdat we geloven in samenwerking. In zo'n projectgroep zit je met mensen die met hetzelfde bezig zijn. Dat geeft steun. En samen kom je verder dan alleen. Geluid is een thema waar we al langer mee bezig zijn. Onze grootste uitdaging waren leidingploegen die weinig rekening hielden met burens en vooral kwamen om te feesten. Dat zien we vooral in de periode van september tot november. In andere periodes lukt het meestal beter om in dialoog te gaan met groepen.

Welk verschil merk je, nu je met Soundcheck aan de slag bent gegaan?

Soundcheck helpt ons om dat gesprek duidelijker te voeren. We werken met een afsprakenkader, geven een persoonlijke verwelkoming en nemen de tijd om alles uit te leggen. We geven context: waarom vragen we iets en wat betekent dat voor de burens. We gebruiken stickers boven stopcontacten, checkpoints op het terrein en we adviseren in welke richting de box best staat. Als een box verkeerd staat, horen burens dat enorm. De afspraken sturen we vooraf naar de groep. Dan komen ze voorbereid toe en blijft de boodschap beter hangen.

Merken jullie burens ook een verschil?

Met Soundcheck zijn er bijna geen klachten meer. Als er toch iets is, mogen ze ons dag en nacht bellen. Dat houdt de communicatie open. Het helpt ook dat het breder gedragen is. Het wordt ondersteund door CJT, andere uitbaters en de jeugdwerkkoepeles. Dat komt ook bij burens professioneler over. Elk jaar nodig ik mijn burens uit en vraag ik hoe het gaat.

Na 27 jaar hebben jullie al heel wat ervaring opgebouwd. Wat is jouw advies?

Ga in dialoog. Problemen los je op door te praten. Dat begint bij de ontvangst. Gemiddeld steek ik een uur in het onthaal.

**Steek tijd in de ontvangst van groepen.
Dat rendeert altijd.**

– Katleen Defever (Het Rokken)

Dat lijkt veel, maar het rendeert dubbel en dik. Hoe meer tijd je in het begin investeert, hoe vlotter het verblijf verloopt. Ook groepen geven we verantwoordelijkheid om te praten. Op ons domein kunnen twee groepen tegelijk verblijven. Dit najaar was een groep te luid. Ik heb hen gezegd dat de waarborg gebruikt kon worden om een cadeau te kopen voor de andere groep als het zo bleef. Ze hebben een half uur met elkaar gebabbeld en het was in orde.

En jullie blijven alle groepen evenveel kansen geven?

Ja, we zijn onuitputtelijk. Maar in september tot november sluiten we na drie weken verhuur telkens één week. Dat geeft ons ademruimte. Minder boekingen, maar meer draagkracht. We willen elke groep opnieuw positief ontvangen. Het Rokken is in eigen beheer, we zijn geen vzw. We combineren het met een voltijdse job. We doen dit vanuit idealisme ... Jeugd is heel belangrijk. Daarom investeren we ook tijd in onszelf als uitbater.

Hoe kijk je naar de toekomst?

Ik geniet er na 27 jaar nog steeds van. Soundcheck geeft vertrouwen voor de toekomst. Hoe meer groepen Soundcheck kennen, hoe beter het werkt. De kracht van Soundcheck is dat het doordacht en visueel is. Zelfs de stickers boven stopcontacten maken een verschil. Je geeft uitleg bij het begin en daarna loopt het meestal vanzelf. Het kost weinig moeite, maar het heeft een grote impact.

Breed gedragen aanpak

De keuze voor zelfregulatie binnen Soundcheck komt niet uit het niets. Tijdens het traject werden de ideeën regelmatig afgetoetst bij de koepels van de jeugdbewegingen. Zo groeide Soundcheck uit tot een aanpak die breed gedragen wordt binnen de sector. We spraken met Jef Malfliet, nationaal voorzitter van KLJ, over hoe zij naar geluid kijken en waarom ze Soundcheck ondersteunen.

Hoe kijkt KLJ naar geluid?

Binnen de jeugdsector maken we een duidelijk verschil tussen geluid en lawaai. Spelende kinderen horen bij jeugdwerk en zijn geen overlast. Onnodig lawaai is wél een probleem. Denk aan een hele dag muziek zonder dat dit bij een activiteit hoort. Of een fuif zonder na te denken over volume of bas. In onze sportwerking hoort muziek vaak bij de activiteit, zoals vendelen, wimpelen en dans. Afdelingen repeteren soms een hele avond op hetzelfde liedje. Voor burens kan dat zwaar zijn. Onze boodschap is eenvoudig: speel en maak geluid, maar let op met lawaai. Op kamp ben je vaak te gast in een dorp. Dan is het belangrijk om rekening te houden met de omgeving.

Geef jongeren vertrouwen om zelf verantwoordelijkheid te nemen.

— Jef Malfliet (KLJ)

Waarom vinden jullie het belangrijk om Soundcheck te steunen?

Omdat Soundcheck goed aansluit bij hoe jeugdwerk werkt. Het vertrekt niet van strenge regels of verboden. Het vertrekt van vertrouwen in jongeren. In Vlaanderen krijgen jonge vrijwilligers vaak veel verantwoordelijkheid. Dat systeem werkt omdat we jongeren vertrouwen geven. Die filosofie zie ik ook in Soundcheck. Je geeft groepen tips en hulpmiddelen, maar laat hen zelf nadenken over hoe ze met geluid omgaan.

Uitbaters zoeken een evenwicht tussen ruimte geven en grenzen stellen. Hoe kijken jullie daarnaar?

Tijdens de uitbaterstweedaagse viel het me op dat veel uitbaters daar bewust mee omgaan. Het is bemoedigend dat uitbaters jongeren kansen geven om te leren. Jongeren mogen fouten maken. Soms beseffen ze achteraf dat iets niet zo burenvriendelijk was. Dat is een leermoment.

Wat maakt Soundcheck volgens jullie sterk?

De tips bestonden eigenlijk al. Het verschil is dat Soundcheck alles bundelt in één herkenbaar verhaal. Met een naam, een logo en concrete hulpmiddelen zoals stickers en andere visuele prikkels. Die herkenbaarheid helpt en herinnert hen aan de afspraken.

Hoe brengen jullie Soundcheck onder de aandacht bij jullie afdelingen?

In april staat ons leidingmagazine Idee in het teken van zomerkampen. Daarin geven we praktische tips en krijgt Soundcheck ook een plaats. Richting zomer plannen we extra communicatie via sociale media. Zo willen we leiding eraan herinneren dat ze Soundcheck ook op hun kampplaats kunnen tegenkomen.

Wat als er toch problemen zijn met een groep?

Dan gaan we als koepel in gesprek met die afdeling. We bekijken wat er gebeurd is en hoe we kunnen vermijden dat het opnieuw gebeurt. We willen ook het verhaal van de uitbater kennen. Daarom is een korte communicatielijn belangrijk. Op de KLJ-website vind je de pedagogische medewerkers terug die je kan contacteren. Meldingen kunnen ook via de algemene mail. In de zomer hebben we ook een interne noodpermanentie, maar die is vooral bedoeld voor de groepen zelf.

Wat hopen jullie voor de toekomst?

Dat Soundcheck overal bekend wordt in jeugdverblijven. Als elke uitbater ermee werkt, is de boodschap duidelijk en herkenbaar. Dat kan drempels verlagen en vertrouwen versterken, bijvoorbeeld rond leidingswEEKENDS. De aanpak kan ook inspireren voor andere thema's zoals respect voor materiaal en de opkuis. Kleine nudges helpen. Hoe minder negatieve impact op de omgeving, hoe beter.

Opvolgsysteem: wat als het misgaat?

CJT werkt met een vaste opvolgstructuur bij klachten. We nemen elke melding ernstig en behandelen gelijkaardige situaties op dezelfde manier. Groepen moeten weten welk gedrag we verwachten, waar de grenzen liggen en welke stappen volgen bij overschrijding. Dankzij die duidelijkheid, consequente opvolging en samenwerking met partners blijft de aanpak voorspelbaar, eerlijk en begrijpbaar voor iedereen. Zo bieden we perspectief en bewaken we de leefbaarheid voor de uitbating én de relatie met burens.

Tijdens het verblijf

Groepen beseffen niet altijd dat ze overlast veroorzaken. Daarom focus je best eerst op bijsturing. Je vraagt vriendelijk maar kordaat om het gedrag aan te passen en licht je verwachtingen toe. Soms moet dat meerdere keren. Als dat niet volstaat, kan je maatregelen aankondigen, zoals beperkingen tijdens het verblijf, (gedeeltelijke) inhouding van de waarborg of in het uiterste geval een vroegtijdige stopzetting. Indien nodig ondersteunen CJT, de jeugdwerkkoepeel en/of de jeugddienst van de thuisgemeente deze boodschap.

Na het verblijf

Komt een melding na afloop bij CJT binnen, dan focussen we op een consequent vervolg en het vermijden van herhaling. We horen zowel uitbater als groep en bepalen samen de volgende

stappen. Mogelijke gevolgen zijn extra voorwaarden bij een volgende boeking, een informerende of negatieve review op Kampas of, bij herhaling, een tijdelijk boekingsverbod (algemeen of voor bepaalde locaties). Alles wordt geregistreerd zodat elk dossier consistent opgevolgd wordt.

Rol van jeugdwerkkoepeels en jeugddiensten

We betrekken jeugdwerkkoepeels en jeugddiensten zodra meer nodig is dan een eenvoudige bijsturing. Zij kennen de werking en context van de groep het best en bieden ondersteuning die verder gaat dan louter controle. Ze helpen mee de interne werking bij te sturen. Zo wordt de opvolging niet alleen corrigerend, maar ook ondersteunend, zodat groepen hun gedrag blijvend kunnen aanpassen.

 www.cjt.be/wangedrag

ZELF AAN DE SLAG MET SOUNDCHECK

Soundcheck helpt om op een duidelijke en slimme manier om te gaan met geluid in en rond een jeugdverblijf of kampeerterrein. Met de toolbox krijg je handvaten om afspraken te maken met jeugdgroepen, overlast te vermijden en het draagvlak bij burens te versterken. Zo blijft jouw verblijf een fijne en duurzame plek waar (jeugd)groepen terecht kunnen, vandaag en in de toekomst.

Meld je aan via www.cjt.be/soundcheck. Je ontvangt een leidraad die jou stapsgewijs begeleidt om de gepaste keuzes te maken, afgestemd op jouw domein. Daarna kan je de nodige tools op maat aanvragen en met Soundcheck aan de slag gaan.

 www.cjt.be/soundcheck